

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. VI. Quænam studia & sub qua pœna sint religiosis prohibita jure canonico, & an eadem studia sint etiam prohibita Clericis sæcularibus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. III.

*An Clerici licitè possint tractare,
& judicialiter cognoscere causas
criminis?*

Responderetur negativè prout habetur
ex c. Clericis 5. & ex c. sententiam
q. b. r. ubi expressè prohibetur Episcopis,
Prælati, aliisque Clericis (etiam in mino-
ribus constitutis) etiam si jurisdictionem
temporalem habeant, ne cognoscant,
aut tractent causam sanguinis, ferendo
sententiam, aut condemnando ad mor-
tem, vel mutilationem membrorum,
dicendo aut scribendo sententiam mor-
tis, dando consilium, aut præstando
auxilium, aut præcipiendo talem san-
guinis effusionem (auctoritative scilicet)
vel auctoritatem præstando per solam
præsentiam &c. ut ne contrahant irre-
gularitatem, si mors, vel mutilatio
sequatur; & quia decens non est, ut illi,
qui ad ministerium salutis vocati sunt,
iudicio sanguinis se immisceant, *cas. sepè*
29. caus. 23. q. ult. conceditur tamen in
c. Episcopus ult. h. r. in b. & aliis pluribus,
eiusmodi Prælati temporalem iurisdic-
tionem habentibus, ut in casu com-
missi v. g. homicidij, aut alterius male-
ficij morte puniendi, in suo territorio,
Laico alicui delegare possint iurisdic-
tionem, ad inquirendum de veritate, &
ad justitiæ (vindicativæ) debitum exse-
quendum, absque irregularitatis in-
currendæ periculo, etiam si ex sententia
Laici mors postea, aut mutilatio Rei se-
quatur, ut ne scilicet justitiæ vindica-
tiva patiat: consultius tamen est, ut
Episcopus, vel alius Prælati, habens

iurisdictionem temporalem, non spo-
lite, sed generaliter committat Laici
potestatem cognoscendi causas sangui-
nis, & faciendi vindictam de causis
malefactoribus.

§. IV.

*Quanam præterea ministeria
officia secularia prohibita sint
Clericis?*

In pluribus Capitulis hujus Trullana
secularia ministeria Clericis prohiben-
tur, ne scilicet sint Laicorum in
negotiorum gestores, procuratores, of-
ficiales justitiarum, vicecomes, aut pro-
positi in villis, & castris secularibus, quibus
committatur jurisdictionis secularis
exercitium, nec præ sint machina bellica
dirigendis, aut viris sanguinum, milibus
scilicet, tanquam duces, ut ex-
erceant chyrurgiam, in quantum ad labo-
nem, vel incisionem hæc requirit, ut
exerceant officium tabellionis, vel notarii
in civilibus &c. ob indecentiam habitum
aut periculum irregularitatis &c. quæ
tamen omnium qualis sit observatio
praxis & usus docere debet, videat.
Meth. hoc & sequenti §.

§. VI.

*Quanam studia & sub qua pena
sint religiosi prohibita iure canonico,
& an eadem studia sint etiam pro-
hibita Clericis secularibus?*

Ad medicinam, aut leges evolvenda
diendas, ex suis monasterijs, ut
egrediantur religiosi in c. non magister
2. & c. super specula 10. h. r. prohibetur
(ut in

Cum ne scilicet vici religiosi mundanis his actionibus involvantur ita ut certæ etiam pœnæ in utroque capitulo statuantur, nisi taliter egressi infra duorum mensium spatium (à tempore exitûs è monasterio computandum) ad monasterium suum redeant, ex quibus tamen hujus prohibitoria & poenalis constitutionis verbis, quæ rigidam requirunt explicationem, bene colligitur, nihil agere contra has constitutiones, neque pœnas illarum incurrere, qui ad docendas has scientias extra monasterium morantur, vel qui in monasterio tantum his talibus studijs se tradunt; vel si exeant quidem ex monasterio, ad has scientias audiendas, non tamen extra morantur, sed semper ad suum monasterium, post auditas tales in Academia v. g. publicas lectiones redeunt, cum poenalia verba utriusque hujus constitutionis dicant, si exeant extra monasterium ad has scientias audiendas, & intra duorum mensium spatium non redeant ad monasterium. Neque tamen sufficit ad evadendum has pœnas licentiam Prælati sui habere, ad audiendam tales scientias, & morandum propterea ex monasterio (nisi speciali privilegio à Pontifice concessio muniti hi sint) cum inferior in lege superioris dispensare non possit.

Extenditur autem constitutio pœnalis Concilij Turonensis in cit. c. 3. relata etiam ad Archidiaconos, Decanos, Plebanos, Præpositos, Cantores, & alios Clericos personatum habentes, nec non ad omnes Presbyteros, ut neque his liceat medicinam, & leges civiles audire (quod majorem curam Theologicis, &

Canonicis studiis sibi magis necessariis impendant) ita ut si intra duos primos menses à prædictis prohibitis studiis non desistint, pœnas relatarum constitutionum incurrant: quæ tamen lege sicuti Clerici inferiores, Diaconi v. g. Subdiaconi, & qui in minoribus constituti sunt, qui dignitatem aut personatum non habent, non comprehenduntur, ita nec comprehenduntur illi, qui specialiter privilegiati sunt à Summo Pontifice, vel qui in Academijs specialiter ad hoc privilegiatis student.

§. VII.

De pœnis statutis in monachos seu religiosos, qui habitum religiosum dimittunt, vel ad studia sine licentia accedunt, vel sunt incorrigibiles.

Qui habitum suæ religionis (saltem totum temerè, & sine justa ac rationabili causa, scienter, & malitiosè dimittunt, vel certè ita occultant, ut exterius nihil appareat, incurrunt pœnam excommunicationis ipso facto *e. ut periculosa 2. h. 2. in 6.* (ut ne dimissio taliter habitu vagandi occasio sit religiosi) & quamvis dimissio habitus talis regularis ad breve tantum tempus, non inducat excommunicationem, neque tamen requiritur etiam ad hanc inducendam, perpetua dimissio, cum ex illa dimissione non detur multa occasio vagandi, detur tamen, etiam si talis dimissio perpetua non sit,

Qui verò sine Prælati sui licentia ad studia accedunt, ipso facto sententiam